

Asia: VN/25580/2023

Lausuntopyyntö velkakonversiotyöryhmän mietinnöstä

1. Yleiset kommentit

Tässä voitte esittää yleiset kommenttinne työryhmän mietinnöstä:

Lausuntopyyntö 26.3.2025, VN/25580/2023

Lausunto velkakonversiotyöryhmän mietinnöstä

Oikeusministeriö on pyytänyt Valtiokonttorilta lausuntoa velkakonversiotyöryhmän mietinnöstä. Valtiokonttori esittää lausuntonaan velkakonversiotyöryhmän mietinnöstä seuraavaa.

Yleiset kommentit

Valtiokonttori hoitaa keskitetysti suurinta osaa Suomen valtion rahoitustoimista. Valtiokonttori hallinnoi muun muassa valtion muiden organisaatioiden myöntämiä lainoja ja valtiontakauksia.

Valtiokonttorin osalta työryhmän mietintö koskee siten erityisesti julkisoikeudellisen velkojan asemaa velkajärjestelyssä.

Valtiokonttorilla on lausuttavaa ainoastaan lausuntopyynnön 12. kysymykseen koskien julkisoikeudellisen velkojan asemaa velkajärjestelyssä.

2. Sääntelyn rakenne

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

3. Saneerausmenettelyyn hakeutuminen

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

4. Saneerausohjelmaehdotuksen laatiminen

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

5. Saneerausohjelmaehdotuksen käsittelyn aloittaminen

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

6.1 Johdanto

Voitte esittää yleiset kommenttinne asiasta tässä ja vahvistamistapakohtaiset kommenttinne asiasta jäljempänä:

-

6.2 Yksimielinen vahvistaminen

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

6.3 Ryhmäenemmistövahvistaminen ja osakkeenomistajien äänestysmenettely

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

6.3 Pakkovahvistaminen ja sen soveltamisala

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

6.4 Nopea vahvistaminen

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

7. Saneerausohjelman täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

8. Velkajärjestelyn ja saneerausohjelman raukeaminen

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

9. Optio- ja muut erityiset oikeudet

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

10. Osakkeen merkintähinnan maksu kuittaamalla

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

11. Määräysvallan vaihtumista koskevat sopimusehdot

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

-

12. Julkisoikeudellisten velkojen asema velkajärjestelyssä

Tässä voitte esittää kommenttinne asiasta:

Julkisoikeudellisten velkojen mahdollisuudet ottaa tarjottu velkakonversio vastaan

Työryhmän mietinnössä on julkisoikeudellisten velkojen mahdollisuuksista ottaa heille tarjottu velkakonversio vastaan todettu mm. seuraavaa: ”Tietävästi julkisoikeudelliset velkojat ovat toistaiseksi suhtautuneet heille tarjottuihin velkakonversiomahdollisuuksiin pidättyväisesti. Mahdollisia syitä pidättyväisyydelle ovat yhtäältä se, että velkakonversiot ovat kaikkiin yrityssaneerauksiin suhteutettuna melko harvoin käytetty ja huonosti tunnettu velkajärjestelyn keino, ja toisaalta se, että julkisoikeudellisten velkojen mahdollisuuksia merkitä velallisyhtiöiden osakkeita ja ryhtyä sitä kautta velallisyhtiön omistajaksi voivat rajoittaa erilaiset julkisoikeudellisia velkoja koskevat säädökset tai sisäiset ohjeistukset.”.

Valtiokonttori huomauttaa, että varsinaisten julkisoikeudellisten saatavien lisäksi julkisyhteisöllä voi olla velallisilta erityyppisiä saatavia, jotka ovat luonteeltaan osittain yksityisoikeudellisia. Valtiokonttori hallinnoi esimerkiksi pääomalainoja, tuotekehityslainoja ja valtion takaamia lainoja, jotka on myönnetty lain nojalla mutta jotka eivät ole suoraan ulosottokelpoisia.

Valtiokonttorin näkemyksen mukaan työryhmän mietinnössä ei ole riittävän kattavasti selvitetty julkisoikeudellisten velkojen ja julkisyhteisöjen tosiasiallisia mahdollisuuksia ottaa vastaan velkakonversioita ja tämän vaikutuksia velkojen yhdenvertaisuuteen ja julkiseen talouteen.

Julkisoikeudelliset velkojat ja julkisyhteisöt ovat usein merkittäviä velkojia. Mikäli julkisoikeudellisella velkojalla tai julkisyhteisöllä ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia ottaa vastaan velkakonversiota ja merkitä velallisyhtiön osakkeita, asettaa tämä heidät eriarvoiseen asemaan yksityisoikeudellisiin velkoihin nähden, sillä osallistumattomuus velkakonversioon voi julkisoikeudellisen velkojan tai julkisyhteisön kannalta johtaa suurempiin taloudellisiin menetyksiin. Työryhmä on taloudellisten menetysten osalta todennut, että ”Julkisoikeudellisen velkojan kannalta pelkkään velkaleikkaukseen tyytyminen voi kuitenkin johtaa suuriinkin taloudellisiin menetyksiin verrattuna tilanteeseen, jossa velkoja ottaisi osana saneerausohjelmaehdotuksen mukaista velkajärjestelyä tarjotut osakkeet vastaan, osakkeiden arvo lähtisi onnistuneen yrityssaneerauksen johdosta nousuun ja osakkeet voitaisiin velkojan valitsemana ajankohtana myydä voitolla eteenpäin.”. Ei ole tarkoituksenmukaista, että julkisoikeudellisen velkojan ja julkisyhteisön asema konversiosaneerauksessa jää tulkinnanvaraiseksi.

Valtiokonttori katsoo edellä mainitun johdosta, että julkisoikeudellisten velkojen ja julkisyhteisöjen mahdollisuudet osallistua velkakonversioon edellyttävät tarkempaa selvitystä. Selvityksessä olisi tarpeen huomioida muun muassa osakkeiden omistamiseen liittyvät toimivaltakysymykset ja kysymys siitä, miten osakkeiden omistamista käytännössä hallinnoidaan. Asian selvittämistä ei ole syytä jättää yksittäisen julkisoikeudellisen velkojan tai julkisyhteisön itse arvioitavaksi, vaan Valtiokonttorin näkemyksen mukaan tarvitaan erillinen selvityshanke, jolla kartoitetaan julkisoikeudellisten velkojen ja julkisyhteisöjen edellytyksiä osallistua velkakonversioon.

Viranomaisen toimivallasta

Yrityksen saneerauksesta annetun lain (jäljempänä yrityssaneerauslaki) 97 §:n mukaan julkisoikeudellisen saatavan haltijalla on oikeus muun lain estämättä suostua tässä laissa tarkoitettuun velkajärjestelyyn tai sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa tässä laissa säädettyjä periaatteita. Suostumuksesta saa päättää se viranomainen, jolla on toimivalta saatavan perimiseen. Sama koskee vastaavasti julkisyhteisöä, jolla on velalliselta yksityisoikeudellinen saatava. Kyseinen säännös on yrityssaneerauslain esitöiden (HE 182/1992 vp, s. 110-111) mukaan otettu lakiin sen vuoksi, että viranomaisilla ei ilman erikseen säädettyä perustetta ole oikeutta luopua lakisäätöihin velvollisuuksiin perustuvien saatavien perimisestä.

Konversiosaneerausta ei mietinnön perusteella ole lisätty yrityssaneerauslain 44 §:ssä säädettyjen velkajärjestelykeinojen joukkoon. Koska julkisoikeudellisen saatavan haltija ja julkisyhteisö voi lain 97 §:n mukaan suostua laissa tarkoitettuun velkajärjestelyyn, jää epäselväksi, onko julkisoikeudellisen saatavan haltijalla tai julkisyhteisöllä toimivaltaa suostua konversiosaneeraukseen, jos sen ei katsota kuuluvan 44 §:n mukaisiin velkajärjestelykeinoihin.

Valtiokonttori pitää tärkeänä, että säännöstä julkisoikeudellisen saatavan haltijan ja julkisyhteisön oikeudesta suostua konversiosaneeraukseen selkeytetään, jotta viranomaisen toimivalta ei jää tulkinnanvaraiseksi. Viranomaisen toimivallan tulee olla nimenomainen.

13. Pääasialliset vaikutukset

Tässä voitte esittää kommenttinne esityksen jaksoon 5 sisältyvästä vaikutusten arvioinnista:

-

14. Muut toteuttamisvaihtoehdot

Tässä voitte esittää kommenttinne esityksen jaksossa 6.1 kuvatuista muista toteuttamisvaihtoehdoista:

-

15. Ulkomaiden lainsäädäntö

Tässä voitte esittää kommenttinne esityksen jaksoon 6.2 sisältyvästä kansainvälisestä vertailusta:

-

16. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tässä voitte esittää kommenttinne esityksen jaksossa 8 ehdotetuista voimaantulo- ja siirtymäsäännöksistä:

-

17. Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Tässä voitte esittää kommenttinne esityksen jaksoon 9 sisältyvistä säätämisjärjestysperusteluista:

-

18. Muut kommentit

Tässä voitte esittää muut mahdolliset kommenttinne työryhmän mietinnöstä:

-

Mäkinen Ida-Maria
Valtiokonttori